

Straat: Boekenroodeweg
Huisnummer: 50-52
Postcode: 2111 HN
Plaats: Aerdenhout
Buurt: Aerdenhoutspark
MIP-nummer: n.v.t.
Object: Landhuis Mariënbosch
Architect: H.W. van Kempen
Bouwjaar: 1939-1941

Inleiding

Het huidige LANDHUIS Mariënbosch past in de (late) ontwikkeling waarbij de gedeeltelijk agrarische functie van (heren)boerderijen van bestemming verandert in een luxe woonbestemming. De oorspronkelijke boerderij, op T-vormige plattegrond, werd in 1910 verbouwd door de Amsterdamse architecten Van Rossem en Vuyk¹. Het woongedeelte kreeg bij deze verbouwing een voorgevel in gepleisterd blokverband. Het huidige aanzicht is het resultaat van een tweede verbouwing, feitelijk een geheel nieuw bouwwerk. Het ontwerp was van de lokale architect H.W. van Kempen, gebouwd in een stijl die georiënteerd is op de traditionalistische bouwwijze. In deze stijl wordt gerefereerd aan boerderijtypes in het uiterste zuiden van Nederland en de hofsteden in België en Frankrijk. Het voormalige woongedeelte kreeg de huidige monumentale kap en de achterliggende stal werd grotendeels gesloopt. De andere, vrijgelegen, stal werd tot dienstwoning verbouwd en door middel van een overdekte gang verbonden met het hoofdgebouw. Het andere bijgebouw, dat nu nog vrijgelegen is, is onderdeel van het voormalige boerderijcomplex, maar niet betrokken in de verbouwing.

Omschrijving

Geheel witgesausd (oorspronkelijk) tweelaags LANDHUIS op een in hoofdvorm rechthoekige plattegrond met aangebouwde éénlaags dienstwoning. Het inzwenkende, afgeplatte schilddak is gedekt met oude holle pannen en heeft hoog opgemetselde schoorstenen. De overkragende lijst rust op klossen. Aan de achterzijde bevindt zich het voormalige werkhuis onder een afzonderlijk dakschild. De dienstwoning heeft een zadeldak en is bereikbaar via een éénlaags gang, eveneens onder een zadeldak. De gang is net als de voorgevel van het hoofdgebouw georiënteerd op het zuiden.

De symmetrische zuidgevel (de voormalige achtergevel) van het hoofdgebouw heeft op de begane grond drie paar openslaande deuren (tienruits) en op de verdieping centraal een balkon met sierlijk gebogen hekwerk en openslaande glasdeuren als op de begane grond. Aan weerszijden openslaande achtruits ramen. Centraal in de kap is een dakkapel geplaatst met zesruits openslaande ramen en een gebogen fronton. Naar achter toe verbreedt het hoofdgebouw zich met ter hoogte van de verbreding, de aangetakte gang. De gang heeft vier paar openslaande deuren, hetgeen gebruik als oranjerie of serre mogelijk maakt.

De symmetrische gevel van de dienstwoning heeft een paar openslaande deuren geflankeerd door openslaande zesruits ramen. De topgevel heeft een negenruits venster. Op de noklijn is een dubbele schoorsteen geplaatst.

De rechtergevel (oost) heeft in het naar voren springende geveldeel op de begane grond twee stolpstellen met achtruits roedenverdeling en één met zesruits verdeling. Voorts een deur en een smal venster. Op de verdieping drie stolpstellen met achtruits roedenverdeling. In de kap is een dakkapel geplaatst als aan de voorzijde.

De noordgevel heeft in het hoofdgebouw (de voormalige voorgevel van de boerderij) op de begane grond vier vijftienruits vensters en op de verdieping vier twaalfruits vensters. In de kap bevinden zich twee dakkapellen als aan de voorzijde. De gang, met diverse vensteropeningen heeft de entree met gelobte top met een wijzerplaat en getoogde openslaande deuren. De topgevel heeft een negenruits venster. Alleen in deze gevel hebben de vensters jaloezieën.

De westgevel van het hoofdgebouw is nog minder symmetrisch van opzet dan de andere zijgevel op het oosten en heeft overwegend twaalfruits schuifvensters. De westgevel van de dienstwoning is eenvoudig en heeft, net als de andere zijgevel van de dienstwoning, enkele vensters en een ingang.

Waardering

Het landhuis Mariënbosch is architectuurhistorisch van belang binnen de ontwikkelingsgeschiedenis van het Nederlandse landhuis, waarbij wordt teruggegrepen op herkenbare vormen uit de zuidelijke Nederlanden. Het landhuis is daarnaast architectuurhistorisch van belang binnen het veelzijdige oeuvre van de Bloemendaalse architect H.W. van Kempen. Het landhuis is vanwege de situering landschappelijk van belang. Tot slot is het landhuis bouwhistorisch van belang vanwege de bijzondere bouwgeschiedenis.